

prima instanță: V. Panfilii
instanța de apel: N. Cernat, A. Gavrilița, A. Pahopol

DECIZIE

09 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Andrei Zadorojnîi în interesele lui Tudor Leanca,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Malai împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, prin care a fost respins demersul lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, comunicându-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 09 iulie 2015.

c o n s t a t ă

La 18 ianuarie 2014, Veaceslav Malai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, Veaceslav Malai a menționat că la 29 decembrie 2011 i-a transmis cu împrumut lui Tudor Leanca suma de 204000 lei cu termenul de rambursare pînă la 29 decembrie 2012.

Conform pct. 3.1 al contractului de împrumut, pîrîtul și-a asumat obligația de a restitui datoria pînă la expirarea termenului stabilit.

La scadență, pîrîtul nu și-a executat obligația asumată, iar la solicitările de a restitui datoria, nu a dat nici un răspuns.

Menționează că, deoarece Tudor Leanca nu a achitat datoria în termenul indicat în contractul de împrumut, din contul acestuia urmează să fie încasată și dobînda pentru nerestituirea împrumutului în termen.

Veaceslav Malai solicită încasarea de la Tudor Leanca a datoriei în mărime de 204000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău, pricina a fost strămutată spre judecare la Judecătoria Anenii Noi (f.d. 27).

La 20 decembrie 2014, Veaceslav Malai a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d. 75).

În motivarea cererii de concretizare, a invocat că în lunile ianuarie-mai 2012, pîrîtul a restituit o parte din datorie în sumă de 22200 lei, rămînînd datoria în sumă de 181800 lei. De asemenea, în luna martie 2013, pîrîtul a mai achitat suma de 11000 lei, iar suma de 170800 lei a rămas nerestituită.

Veaceslav Malai solicită încasarea de la Tudor Leanca a datoriei în mărime de 170800 lei, a dobînzii de întîrziere în mărime de 42983 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 6420 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4900 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 20 decembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial. De la Tudor Leanca a fost încasată în beneficiul lui Veaceslav Malai datoria în sumă de 170800 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 42983 lei, taxa de stat în mărime de 6420 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2015, cauza a fost ridicată de la examinare și remisă la Judecătoria Anenii Noi pentru corectarea erorii din hotărîre (f.d. 106).

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 01 aprilie 2015, a fost corectată eroarea evidentă din hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 20 decembrie 2014, indicînd conținutul dispozitivului: "Cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Malai împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea sumei a admite parțial. A percepe de la Tudor Leanca în beneficiul lui Veaceslav Malai datoria în sumă de 170800 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 42983 lei, taxa de stat în mărime de 6420 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei, în rest cerințele se resping ca neîntemeiate" (f.d. 109).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Tudor Leanca, comunicîndu-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 24 iunie 2015 (f.d. 113).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, a fost respins demersul lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, comunicîndu-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 09 iulie 2015.

La 01 iulie 2015, avocatul Andrei Zadorojnîi a depus în interesele lui Tudor Leanca recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu dispunerea scutirii de la plata taxei de stat.

Avocatul Andrei Zadorojnîi, în motivarea recursului a menționat că în cererea de scutire de la plata taxei de stat, a fost invocată situația materială precară a recurentului, care fiind pensionar (anul nașterii 1949) avînd o pensie de doar 961,72 lei, are la întreținere fiul invalid de gradul II cu pensia de 177,61 lei. Alte surse financiare nu sunt. De asemenea, a invocat că Tudor Leanca a trecut testul veniturilor obținute, cu desemnarea avocatului din oficiu în temeiul lipsei resurselor financiare.

Astfel, instanța de apel nu a verificat obiectiv înscrisurile prezentate ce denotă incapacitatea de plată, iar refuzul nejustificat de la scutirea achitării taxei de

stat ar însemna îngrădirea dreptului recurentului de acces la justiție și la o cale de atac.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie problema în fond cu privire la scutirea lui Tudor Leanca de la plata taxei de stat la depunerea apelului din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

În conformitate cu art. 364 al. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordându-i apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum rezultă din materialele dosarului, Tudor Leanca a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe și fără plata taxei de stat (f.d. 97).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Tudor Leanca, comunicându-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat până la 24 iunie 2015 (f.d. 113).

La 24 iunie 2015, Tudor Leanca a depus cerere scrisă, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului în legătură cu situația materială precară (f.d. 120).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, a fost respins demersul lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, comunicându-i despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat până la 09 iulie 2015.

În conformitate cu art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești

Iar dispozițiile art. 85 al. (4) CPC, acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plat unei părți a ei.

Astfel, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat, Tudor Leanca a invocat ca motiv situația materială precară a familiei sale.

După cum denotă actele cauzei, Tudor Leanca este pensionar pe vîrstă, beneficiind de o pensie în mărime de 961,72 lei, iar fiul său, Ruslan – invalid de

gradul II beneficiază de alocație în mărime de 177,61 lei și suport financiar de 120 lei, care se află la întreținerea sa (f.d. 123-126).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că recurentul a trecut testul veniturilor obținute, fiindu-i desemnat un avocat din oficiu în temeiul lipsei surselor financiare (f.d. 118).

Deci, instanța de apel, respingând cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, nu a verificat faptul dacă la materialele cauzei se conțin probe care ar servi drept temei pentru scutirea acestuia de la plata taxei de stat, fapt ce indică la examinarea superficială a cererii.

Deci, instanța de apel nu a analizat capacitatea lui Tudor Leanca de a achita plata taxei de stat stabilită, nu a examinat cu diligență probele existente la materialele cauzei, deoarece actele ce confirmă motivul din care recurentul este în imposibilitate de a achita taxa de stat sunt anexate la dosar.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că probele existente la materialele cauzei pot fi luate în considerație la scutirea recurentului de la plata taxei de stat, deoarece denotă faptul imposibilității acestuia de a achita taxa de stat impusă spre achitare.

Din aceste considerente, instanța de recurs consideră că Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea contestată pricipit a concluzionat despre necesitatea respingerii demersului lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Or, prin respingerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanțele menționate constituie temei privind scutirea lui Tudor Leanca de la achitarea taxei de stat, din care considerente acesta urmează a fi scutit integral de la plata taxei de stat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015 soluționând prin decizie problema în fond cu privire la scutirea lui Tudor Leanca de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 4815 lei, cu restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de avocatul Andrei Zadorojnîi în interesele lui Tudor Leanca.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, soluționând prin decizie problema în fond cu privire la scutirea lui Tudor Leanca de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 4815 lei

Se scutește Tudor Leanca de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 4815 (patru mii opt sute cincisprezece lei).

Pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Malai împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea datoriei, se restituie la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a apelului depus de Tudor Leanca.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari